

SPRAWOZDANIE Z PRAC ZESPOŁU
ds. ROZWIĄZAŃ SYSTEMOWYCH NA RZECZ OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH W GMINIE GRYFINO

BOR/BW5

Proszę o wnieście sprawozdanie RS

Burmistrz Miasta i Gminy Gryfino zarządzeniem nr 0050.96.2015 z dnia 14 lipca 2015r. powołał zespół ds. rozwiązań systemowych na rzecz osób niepełnosprawnych w gminie Gryfino.

W zarządzeniu określono zadania zespołu:

*do porządku najbliższej sesji
Rozdział III*

- 1) wypracowanie wspólnej strategii w zakresie rozwiązań systemowych na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie gminy Gryfino wraz z określeniem priorytetów i kierunków działań w tym zakresie,
- 2) opracowanie planu działań (szczegółowego harmonogramu) oraz propozycji rozwiązań w zakresie poprawy warunków bytowych i życiowych osób niepełnosprawnych na terenie gminy Gryfino,
- 3) opracowanie propozycji rozwiązań w zakresie aktywności społeczno – zawodowej oraz integracji gryfińskich środowisk działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

W sumie odbyło się 5 spotkań całego zespołu i kilka spotkań w podzespołach.

Pierwsze spotkanie zespołu odbyło się 7 sierpnia 2015r. Na spotkaniu wybrano przewodniczącą zespołu i zastępcę:

1. Ewa Chłudzińska –Lewczuk – przewodnicząca
2. Beata Wójcik, Aleksandra Szymanowicz – zastępcy
3. Leszek Ludwiniak - sekretarz

W czasie spotkania dyskutowano min. nad tekstem regulaminu, koncepcją pracy zespołu. Ostateczna wersja regulaminu została przyjęta na kolejnym spotkaniu 3.09.2015r. Na tym spotkaniu przewodnicząca Pani Ewa Chłudzińska-Lewczuk zrezygnowała z pełnienia swojej funkcji.

W związku z tym zespół wybrał trzy osoby Wiolettę Pakulską, Dorotę Urbaniak oraz Marzenę Rengiewicz do kierowania pracą zespołu. Na przewodniczącą wskazano Panią Wiolettę Pakulską.

Powstały trzy podzespoły:

- a) osoby niepełnosprawne ruchowo
- b) osoby niepełnosprawne intelektualnie i inne niepełnosprawności
- c) grupa wsparcia

Zadanie dwóch pierwszych podzespołów – wypracowanie propozycji zadań, działań na rzecz osób z określoną niepełnosprawnością, trzeci zespół miał służyć wsparciem merytorycznym.

Kolejne spotkania odbywały się również w podzespołach. Podzespoły próbowały wypracować własne propozycje. Między posiedzeniami zespołu odbyło się spotkanie

przewodniczącej i kilku członków zespołu z Panem Pawłem Nikitińskim – zastępcą burmistrza. Na spotkaniu uzgodniono, że zespół nie zdoła opracować profesjonalnej strategii w zakresie rozwiązań systemowych na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie gminy Gryfino. Jednakże opracuje program.

Pan Burmistrz zaproponował zlecenie osobie lub firmie przygotowanie strategii w zakresie rozwiązań systemowych na rzecz osób niepełnosprawnych. Strategia powinna bazować na programie opracowanym przez zespół ds. rozwiązań systemowych na rzecz osób niepełnosprawnych w gminie Gryfino.

W związku z tym, że dotychczasowa praca zespołu nie przynosiła oczekiwanych efektów na spotkaniu w październiku przewodnicząca i kilku członków zaproponowali zarys programu. Wskazano obszary oraz cele działań w poszczególnych obszarach. Zespół połączył się w następujące grupy (każdej z grup było przypisane działanie i jego cel):

Lp.	Nazwa działania	Cel działania	Członkowie grupy
1.	Utworzenie Gminnego Punktu Informacji dla Osób Niepełnosprawnych.	Zapewnienie kompleksowej i łatwo dostępnej informacji osobom niepełnosprawnym poprzez stworzenie Gminnego Punktu Informacji dla Osób Niepełnosprawnych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Marzena Rengiewicz,</u> 2. Wioletta Pakulska, 3. Elżbieta Kubiś, 4. Żaneta Wójcik, 5. Dorota Urbaniak, 6. Edyta Molasy-Malinowska 7. Katarzyna Kamińska, 8. Jolanta Burda, 9. Bożena Górak, 10. Monika Wilczyńska, 11. Joanna Świątek, 12. Małgorzata Rubczak, 13. Rafał Guga, 14. Bożena Dusińska

2.	Likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych i komunikacyjnych.	Zniesienie ograniczeń uniemożliwiających lub utrudniających dogodne, swobodne warunki ruchu w budynkach oraz w obszarach zurbanizowanych osobom niepełnosprawnym w celu prawidłowego ich funkcjonowania w miejscu zamieszkania i środowisku lokalnym. Zapewnienie możliwości swobodnego przemieszczania się,	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Rafał Mucha</u>, 2. Rafał Guga, 3. Danuta Wawrzyniak, 4. Mariusz Andruszewicz, 5. Anna Ciszewicz, 6. Róża Zelna 7. Bożena Dusińska
3.	Likwidacja barier w komunikowaniu się.	Zapewnienie możliwości aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym (nauka, praca zawodowa, rozwój zainteresowań) poprzez likwidację barier w komunikacji.	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Jolanta Majewska</u> i specjaliści Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Gryfinie, 2. Aneta Kurdzielewicz
4.	Zwiększenie dostępu do edukacji.	Umożliwienie niepełnosprawnym kształcenie przez całe życie. Zwiększenie dostępu do edukacji na wszystkich poziomach kształcenia.	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Beata Wójcik</u>, 2. Sławomir Fuks, 3. Radosław Zakrzewski, 4. Olga Woś, 5. Zbyszek Kozakiewicz 6. Jolanta Majewska 7. Bożena Dusińska
5.	Integracja oraz zwiększenie różnych form aktywności osób niepełnosprawnych.	Umożliwienie niepełnosprawnym rozwijanie zainteresowań, organizowanie zajęć aktywizujących. Zapewnienie rozwoju osobistego poprzez aktywny udział w życiu społecznym.	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Sylwia Mencil</u>, 2. Bożena Górak, 3. Monika Wilczyńska, 4. Joanna Świątek, 5. Maria Zalewska, 6. Aleksandra Szymanowicz , 7. Ewa Chludzińska-Lewczuk, 8. Rafał Guga,

6.	Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych na rynku pracy.	Poprawa poziomu przygotowania zawodowego i możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz tworzenie nowych i doskonalenie dotychczasowych instrumentów zwiększających szanse osób niepełnosprawnych na rynku pracy.	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Wioletta Pakulska</u>, 2. Marzena Rengiewicz, 3. Elżbieta Kubiś, 4. Żaneta Wójcik, 5. Dorota Urbaniak, 6. Edyta Molasy-Malinowska, 7. Katarzyna Kamińska, 8. Jolanta Burda, 9. Róża Zelna, 10. Anna Ciszkiwicz, 11. Rafał Mucha,
7.	Rozszerzenie dostępu do usług medycznych, rehabilitacyjnych i specjalistycznych.	Wspieranie systemu opieki zdrowotnej w celu dostosowania i rozszerzenia istniejących form świadczenia usług rehabilitacyjnych do aktualnych potrzeb.	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Leszek Ludwiniak</u> 2. Zbigniew Kozakiewicz 3. Jolanta Majewska
8.	Upowszechnianie idei wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych.	Wykorzystanie wolontariatu do wsparcia działalności w zakresie pomocy społecznej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Ewa Chludzińska-Lewczuk</u> 2. Małgorzata Rubczak 3. Bożena Górak, 4. Monika Wilczyńska, 5. Joanna Świątek,

W wyniku prac w grupach powstała propozycja *Gminnego programu rozwiązań systemowych na rzecz osób niepełnosprawnych*, który jest załącznikiem do niniejszego sprawozdania.

01.06.2016. CRYFIMO

PRZEWODNICZĄCA ZESTOŁU

Wioletta Pakulska

GMINNY PROGRAM ROZWIĄZAŃ SYSTEMOWYCH NA RZECZ
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

.....
GMINA GRYFINO

Wstęp

W maju 2015 roku odbyła się debata na temat sytuacji oraz potrzeb osób niepełnosprawnych w gminie Gryfino.

W lipcu 2015 roku Burmistrz Miasta i Gminy Gryfino powołał zespół ds. rozwiązań systemowych na rzecz osób niepełnosprawnych w gminie Gryfino.

Zespół, działając w grupach roboczych, opracował niniejszy program jako propozycję poprawy funkcjonowania osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

I. Program działań

1. Cel programu, wybór strategii i metod działania

Cel strategiczny programu:

Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych oraz pomoc ich rodzinom.

Powyższy cel zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących działań:

1. Utworzenie Punktu Informacji dla Osób Niepełnosprawnych.
  - 1a. Powołanie rady ds. Osób Niepełnosprawnych.
2. Likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych i komunikacyjnych.
3. Likwidacja barier w komunikowaniu się.
4. Zwiększenie dostępu do edukacji.
5. Integracja oraz zwiększenie różnych form aktywności osób niepełnosprawnych.
6. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych na rynku pracy.
7. Rozszerzenie dostępu do usług medycznych, rehabilitacyjnych i specjalistycznych.
8. Upowszechnianie idei wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych.

DZIAŁANIE nr 1 i 1a:

Utworzenie Gminnego Punktu Informacji dla osób Niepełnosprawnych.

Cel działania: Zapewnienie kompleksowej i łatwo dostępnej informacji osobom niepełnosprawnym poprzez stworzenie Gminnego Punktu Informacji dla Osób Niepełnosprawnych i powołanie Pełnomocnika d.s. Osób Niepełnosprawnych.

Środki i formy realizacji:

1. Powołanie Pełnomocnika osób niepełnosprawnych przy Urzędzie Gminy Gryfino.
2. Powołanie Gminnej, Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych (organ doradczy Burmistrza i Rady Miejskiej, powołana przez Burmistrza na podstawie propozycji stowarzyszeń i środowisk zajmujących się problematyką i po zaopiniowaniu przez nie).
3. Wyznaczenie lokalu dostępnego dla osób niepełnosprawnych jako Punktu Informacji dla Osób Niepełnosprawnych (PION) oraz miejsce spotkań Gminnej, Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych.
4. Stworzenie bazy danych instytucji, stowarzyszeń itp. wspierających niepełnosprawnych.
5. Pomoc w tym prawna, pedagogiczna, psychologiczna rodzinom osób niepełnosprawnych.
6. Opracowanie poradnika dla rodzica/opiekuna dziecka niepełnosprawnego oraz dla osoby niepełnosprawnej.
7. Stworzenie możliwości zamówienia asystenta osoby niepełnosprawnej na czas załatwienia sprawy, np. w urzędzie, banku, ZUS'ie itp.
8. Powstanie zakładki z informacjami dla osób niepełnosprawnych na stronie www.gryfino.pl lub www.wrotagryfina.pl
9. Utworzenie funduszu wsparcia (fundusz pożyczkowy z możliwością umorzenia, na wkład własny przy pozyskiwaniu środków z PFRON na dostosowanie i remont mieszkania, zakup sprzętu rehabilitacyjnego, sfinansowanie turnusu rehabilitacyjnego, itp.)

Termin osiągnięcia celu: 2016r.

Źródła finansowania: PCPR, OPS.

Odniesienie:

Powołanie Gminnego Punktu Informacji dla Osób Niepełnosprawnych oraz pełnomocnika nie wydaje się celowe, gdyż takie instytucje znajdują się przy PCPR w Gryfinie. Kolejny punkt w mieście będzie się dublował. PCPR w Gryfinie dla poprawy dostępności specjalnie uruchomiło punkt w Chojnie. Pomoc prawna i psychologiczna prowadzona jest przy OPS jest to pomoc ogólnodostępna. OPS realizuje pomoc w formie usług opiekuńczych, zakres pracy opiekunki środowiskowej podyktowany jest potrzebami danej rodziny. Usługa jest odpłatna dla osób, których dochód przekracza kryterium dochodowe wynikające z ustawy o pomocy społecznej.

DZIAŁANIE NR 2

Likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych i komunikacyjnych.

Cel działania: Zniesienie ograniczeń uniemożliwiających lub utrudniających dogodny, swobodny ruch w budynkach oraz w obszarach zurbanizowanych osobom niepełnosprawnym w celu prawidłowego ich funkcjonowania w miejscu zamieszkania i środowisku lokalnym. Zapewnienie możliwości swobodnego przemieszczania się.

Środki i formy realizacji:

1. Powołanie Komisji d.s. likwidacji i zapobieganiu tworzenia nowych barier architektonicznych i społecznych (celem – opracowanie harmonogramu likwidacji barier, monitorowanie wdrażania go, ewaluacja harmonogramu oraz opiniowanie projektów prawa lokalnego pod kątem zapobiegania tworzenia nowych barier; Powołana przez Radę d.s. Osób Niepełnosprawnych i zaakceptowana przez Burmistrza).
2. Przygotowanie planu likwidacji barier, opisanych w *Gryfińskiej mapie barier*, min.:
  - a) Stworzenie *Gryfińskiej mapy barier* obejmującej m.in. następujące przeszkody:
    - wysokie krawężniki
    - wąskie chodniki
    - nie przystosowane schody
    - nie właściwe oświetlenie
    - oznakowanie kierunków, barier
    - miejsca do wyposażenia w ławki
  - b) Zaproszenie do współpracy w zakresie likwidacji barier zarządców budynków:
    - spotkanie z zarządcami dróg na terenie gminy: GDDKiA, ZDW, Powiat Gryfiński, Gmina Gryfino, Spółdzielnie Mieszkaniowe i w celu omówienia barier i możliwych sposobów ich likwidacji; planów przedsięwzięć inwestycyjnych; stworzenia mechanizmu konsultowania zamierzeń inwestycyjnych na terenie Gminy Gryfino z Zespołem
  - c) Spotkanie z administratorami lokali mieszkalnych (spółdzielnie mieszkaniowe, GTBS, zarządcy wspólnot mieszkaniowych) w celu zidentyfikowania i nawiązania współpracy:
    - identyfikacja problemów
    - omówienie możliwej współpracy
  - d) Spotkanie z przewoźnikami i organizatorami transportu publicznego na terenie Gminy Gryfino w celu omówienia barier i możliwych sposobów ich likwidacji
  - e) Wytyczenie najważniejszych ciągów komunikacyjnych prowadzących od miejsc zamieszkania do stref podstawowej aktywności mieszkańców, takich jak obiekty użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola, żłobki, biblioteka, ośrodki kultury religijnej, obiekty sportowe, przystanki komunikacji publicznej, stacja PKP, urzędy itp.)
  - f) Stworzenie bazy informacyjnej lokali mieszkalnych pozostających w zarządzie Gminy dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych
  - g) Stworzenie bazy informacyjnej lokali mieszkalnych pozostających w zarządzie Gminy umożliwiających wykonanie podjazdów bądź montażu windy

- h) Uzupelnienie informacji o lokalach będcych przedmiotem sprzedazy, co do ich dostosowania do potrzeb osob niepełnosprawnych (dostępnym na rynku pierwotnym i wtórnym).
3. Promowanie miejsc przyjaznych osobom niepełnosprawnym (certyfikat obiektu przyjaznego niepełnosprawnym i nagrody promocyjnej za dzialanie na rzecz likwidacji barier).
4. Pozyskanie srodkow na realizacje poszczegolnych zadani.
5. Stworzenie programu budowy i funkcjonowania mieszkalnictwa chronionego.
6. Wlaczenie osoby niepełnosprawnej w sklad komisji opiniujacej projekty i odbiory budowlane.

Termin osiagniecia celu: punkt 1 – rok 2016, pozostale punkty – proces wieloletni.

Źródła finansowania: Punkty od a do h realizacja mozliwa bez wsparcia finansowego, pozostale punkty: budzety poszczegolnych jednostek, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osob Niepełnosprawnych, srodki unijne, srodki własne wnioskodawcow, sponsorzy i fundacje prywatne.

Odniesienie:

Wydział inwestycji w swoich zadaniach inwestycyjnych zawsze ujmuje likwidację niżej wymienionych barier, po stworzeniu "mapy" będzie możliwe szczegółowe określenie głównych ciągów komunikacyjnych i podjęcie działań w kierunku ich likwidacji

Zaproszenie do współpracy w zakresie likwidacji barier zarządców budynków: - z zarządcami dróg wskazane byłoby spotkanie po stworzeniu "mapy", wówczas możliwe będzie szczegółowe określenie głównych ciągów komunikacyjnych i podjęcie działań w kierunku ich likwidacji.

Po stworzeniu "mapy" będzie możliwe szczegółowe określenie głównych ciągów komunikacyjnych i podjęcie działań w kierunku ich likwidacji.

DZIAŁANIE NR 3

Likwidacja barier w komunikowaniu się.

Cel dzialania: Zapewnienie mozliwosci aktywnego uczestnictwa w zyciu spolecznym (nauka, praca zawodowa, rozwój zainteresowan) poprzez likwidację barier w komunikacji.

Środki i formy realizacji:

1. Usuwanie barier w komunikowaniu się, m.in.:

a) język migowy w urzędach

b) sprzęt specjalistyczny w szkołach i placówkach

c) rozpowszechnianie systemu FM w szkołach-w tym szkolenia dla nauczycieli,

d) systemy graficzne w urzędach, instytucjach i innych miejscach publicznych

e) ułatwienia w dostępie do Internetu (dofinansowanie oprogramowania wspomagającego komunikację).

2. Adaptacja pomieszczeń do potrzeb osób z dysfunkcją wzroku:

- a) likwidacja olśnień
- b) oznaczenie pierwszego i ostatniego stopnia schodów
- c) poziome oznaczenie przejść dla pieszych
- d) zwiększenie kontrastu między drzwiami a ścianą w urzędach, instytucjach, sklepach i innych miejscach publicznych
- e) wyraźne oznaczenie szklanych drzwi, np. przez naklejenie kolorowego paska

Termin osiągnięcia celu: proces wieloletni.

Źródła finansowania: Budżet Gminy, Powiatu, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, środki unijne, środki własne wnioskodawców, sponsorzy i fundacje prywatne.

Odniesienie:

Urząd Miasta i Gminy w Gryfinie przeszkolił dwóch pracowników w zakresie umiejętności posługiwania się językiem migowym: Olgę Ostrówkę pok. 6 oraz Kingę Rataj pok. 7. We wszystkich jednostkach Gminy Gryfino dokonano likwidacji barier ograniczających aktywność osób niewidomych i słabo widzących. Ponadto przekazane są informacje o możliwości składania wniosków do PEFRON-u na likwidację barier komunikacyjnych i transportowych.

DZIAŁANIE NR 4

Zwiększenie dostępu do edukacji

Cel działania:

Umożliwienie niepełnosprawnym kształcenie przez całe życie. Zwiększenie dostępu do edukacji na wszystkich poziomach kształcenia.

Środki i formy realizacji:

1. Finansowanie przedszkoli i szkół w których są dzieci i młodzież niepełnosprawna – 100% subwencji na dzieci niepełnosprawne „idzie” za dzieckiem.
2. Realizowanie w szkołach zajęć rewalidacyjnych prowadzonych przez specjalistów.
3. Dostosowanie infrastruktury placówek oświatowych do osób niepełnosprawnych.
4. Systematyczne gromadzenie danych dotyczących liczby dzieci niepełnosprawnych wymagających specjalnych metod i form kształcenia.
5. Stworzenie możliwości integracji uczniów nauczanych indywidualnie ze środowiskiem rówieśniczym i ich uczestnictwa w życiu szkoły.
6. Systematyczne prowadzenie szkoleń dla dyrektorów i nauczycieli ze szkół i przedszkoli oraz rodziców gminy Gryfino.

7. Zakup sprzętu ułatwiającego naukę uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (w tym wyposażenie stanowisk do nauki określonych czynności, prac w szkole przysposabiającej do pracy).
8. Pomoc finansowa skierowana do osób niepełnosprawnych chcących zdobyć wykształcenie lub uzyskać nowe kwalifikacje zawodowe.
9. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dojazdu zorganizowanego do placówek oświatowych.
10. Zapewnienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej udziału w zajęciach pozalekcyjnych, w tym wycieczkach, wyjazdach.
11. Organizowanie dla małych dzieci niepełnosprawnych zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju.
12. Zapewnienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnych możliwości korzystania z nowoczesnych metod terapii.
13. Wsparcie dla rodziców dzieci niepełnosprawnych poprzez stworzenie grupy specjalistów udzielających porad podczas zorganizowanych konsultacji, spotkań (stworzenie możliwości podzielenia się swoimi problemami oraz doświadczeniem).
14. Stworzenie świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci z ADHD, Autyzmem, Zespołem Downa itp.
15. Utworzenie Centrum Kształcenia na Odległość w celu, m.in. prowadzenia bezpłatnych szkoleń e-learningowych dla osób niepełnosprawnych.

Termin osiągnięcia celu: proces wieloletni.

Źródła finansowania: Budżet Gminy, Powiatu, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, środki unijne, sponsorzy i fundacje prywatne.

Partner społeczny: Rady Rodziców jednostek oświatowych, Stowarzyszenia

Odniesienie:

1. Finansowanie przedszkoli i szkół, w których są dzieci i młodzież niepełnosprawna – 100% subwencji na dzieci niepełnosprawne idzie za dzieckiem. Środki finansowe otrzymywane przez Gminę Gryfino z budżetu państwa w ramach części oświatowej subwencji ogólnej w 100% są przeznaczane na finansowanie zadań edukacyjnych i stanowią około 50% wydatków z tytułu realizacji tych zadań. W roku budżetowym 2015 Gmina Gryfino w ramach części oświatowej subwencji ogólnej na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży otrzymała środki finansowe w wysokości 2.700.384,00 zł . Natomiast, wydatki budżetowe Gminy Gryfino w roku 2015 z tego tytułu wyniosły kwotę w wysokości 3.171.091,76 zł .

2. Realizowanie w szkołach zajęć rewalidacyjnych prowadzonych przez specjalistów - Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 204 z późn. zm.) minimalny wymiar zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych wynosi 2 godziny tygodniowo. Zajęcia rewalidacyjne, wskazane w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, są prowadzone przez nauczycieli posiadających odpowiednie kwalifikacje.

3. Dostosowanie infrastruktury placówek oświatowych do osób niepełnosprawnych - Infrastruktura jednostek oświatowych prowadzonych przez Gminę Gryfino jest dostosowywana do potrzeb uczniów niepełnosprawnych, ponadto:

- 1) w budynkach Zespołu Szkół w Gryfinie, Szkoły Podstawowej Nr 1 oraz Przedszkola Nr 4 w Gryfinie jest winda dla osób niepełnosprawnych,
- 2) w budynku Szkoły Podstawowej Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Gryfinie zamontowano platformę dla osób niepełnosprawnych.

4. Systematyczne gromadzenie danych dotyczących liczby dzieci niepełnosprawnych wymagających specjalnych metod i form kształcenia - Zgodnie z ustawą z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 45 z późn. zm.) jednostki oświatowe na bieżąco prowadzą w „nowym SIO” lokalne bazy danych oświatowych, zawierające, m.in., dane dziedzinowe o uczniach wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Dane te są bezpośrednio przekazywane do centralnej bazy danych oświatowych prowadzonej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Ponadto w „starym SIO” są sporządzane zbiory danych oświatowych, zawierające dane o liczbie uczniów wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy, z wyszczególnieniem rodzajów niepełnosprawności, wg stanu na 31 marca i 30 września. Dane te są przekazywane do organu prowadzącego.

5. Stworzenie możliwości integracji uczniów nauczanych indywidualnie ze środowiskiem rówieśniczym i ich uczestnictwem w życiu szkoły - Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2014 r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. poz. 1157) dyrektor szkoły w celu integracji uczniów nauczanych indywidualnie ze środowiskiem i zapewnienia im pełnego osobowego rozwoju, w miarę posiadanych możliwości, z uwzględnieniem zaleceń zawartych w orzeczeniu oraz aktualnego stanu zdrowia ucznia, organizuje różne formy uczestniczenia ucznia w życiu szkoły. Dyrektor w szczególności umożliwia udział w zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, uroczystościach i imprezach szkolnych.

6. Systematyczne prowadzenie szkoleń dla dyrektorów i nauczycieli ze szkół i przedszkoli oraz rodziców Gminy Gryfino - Środki finansowe na doksztalcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli są wydawane przez poszczególne jednostki oświatowe zgodnie z ich potrzebami. Szkoła może zorganizować odpowiednie szkolenia dla rodziców.

7. Zakup sprzętu ułatwiającego naukę uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (w tym wyposażenie stanowisk do nauki określonych czynności, prac w szkole przysposabiającej do pracy) - Szkoły oraz przedszkola prowadzone przez Gminę Gryfino dostosowują wyposażenie do potrzeb osób niepełnosprawnych. Gmina Gryfino nie prowadzi szkoły przysposabiającej do pracy.

8. Pomoc finansowa skierowana do osób niepełnosprawnych chcących zdobyć wykształcenie lub uzyskać nowe kwalifikacje zawodowe - Prowadzenie szkół specjalnych i szkół ponadgimnazjalnych jest zadaniem własnym powiatu. Dalsze kształcenie i zdobywanie dodatkowych kwalifikacji zawodowych może odbywać się zarówno w państwowych jak i prywatnych uczelniach, szkołach policealnych itd., które mają odpowiednie programy stypendialne dla osób niepełnosprawnych.

9. Zapewnienie osobie niepełnosprawnej dojazdu zorganizowanego do placówek oświatowych - Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 z późn. zm.) Gmina Gryfino zapewnia uczniom niepełnosprawnym, posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, transport i opiekę w czasie przewozu do szkoły albo zwraca rodzicom koszty przejazdu ucznia oraz jego opiekuna, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice. Zadanie to jest realizowane przez Zakład Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Gryfinie.

10. Zapewnienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej udziału w zajęciach pozalekcyjnych, w tym w wycieczkach, wyjazdach - Jak w ust. 5.

11. Organizowanie dla małych dzieci zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju - Warunki organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci, posiadających odpowiednią opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, regulują przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 11 października 2013 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju. Obecnie takie zajęcia są prowadzone w Szkole Podstawowej w Radziszewie, w Przedszkolu Nr 4 w Gryfinie oraz Niepublicznym Integracyjnym Przedszkolu „Iskierka” z Oddziałami Ogólnodostępnymi i Specjalnymi w Gryfinie (otrzymującym dotację z budżetu Gminy Gryfino).

12. Zapewnienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnych korzystania z nowoczesnych metod terapii - Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 z późn. zm.) oraz z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. poz. 1113) przedszkola i szkoły zapewniają realizację zajęć zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego dostosowując odpowiednio program wychowania przedszkolnego i program nauczania do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia. Dostosowanie następuje na podstawie opracowanego dla ucznia indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego uwzględniającego zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.

13. Wsparcie dla rodziców dzieci niepełnosprawnych poprzez stworzenie grupy specjalistów udzielających porad podczas zorganizowanych konsultacji, spotkań (stworzenie możliwości podzielenia się swoimi problemami oraz doświadczeniami) - Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. poz. 1113) rodzice dziecka lub ucznia albo pełnoletni uczeń mają prawo uczestniczyć w spotkaniach zespołu opracowującego dla danego ucznia indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, a także w opracowaniu i modyfikacji programu oraz dokonywaniu oceny jego realizacji. Dyrektor przedszkola albo szkoły jest zobowiązany do zawiadomienia rodziców albo pełnoletniego ucznia o terminie każdego spotkania zespołu i możliwości uczestniczenia w nim

14. Utworzenie świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci z ADHD, Autyzmem, Zespołem Downa itp. - Należałoby rozpoznać zapotrzebowanie społeczności lokalnej w tym zakresie. Jednakże na terenie Gminy Gryfino działa sześć świetlic socjoterapeutycznych prowadzonych przez TPD a opłacanych przez Gminę Gryfino.

15. Utworzenie Centrum Kształcenia na Odległość w celu, m.in., prowadzenia bezpłatnych szkoleń e-lerningowych dla osób niepełnosprawnych - Taka forma kształcenia powinna być zorganizowana na szczeblu ogólnokrajowym. Gmina mogłaby dofinansować zakup sprzętu komputerowego.

DZIAŁANIE NR 5

Integracja oraz zwiększenie dostępu do różnych form aktywności osób niepełnosprawnych

Cel działania:

Umożliwienie niepełnosprawnym rozwijanie zainteresowań, organizowanie zajęć aktywizujących

Środki i formy realizacji:

1. Diagnoza potrzeb w zakresie organizacji imprez kulturalno-sportowych.
2. Wspieranie w organizacji zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, np. sportowych, artystycznych.
3. Udostępnianie sprzętu, pomocy, materiałów ułatwiających niepełnosprawnym uczestnictwo w różnych formach aktywności;
4. Wsparcie dla rodziców dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w organizacji różnych form aktywności;
5. Wspomaganie aktywności osób dorosłych z różnymi niepełno sprawnościami i seniorów.
6. Zwiększenie dostępu do instytucji i organizacji pozarządowych umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym osób niepełnosprawnych.
7. Promowanie imprez kulturalnych i sportowych.
8. Stwarzanie możliwości udział osób niepełnosprawnych we wszelkiego typu wydarzeniach kulturalnych, sportowych i społecznych;
9. Wspieranie rozwoju twórczości artystycznej, kulturalnej, organizacja prezentacji, wystaw, występów.
10. Upowszechnianie informacji o funkcjonujących udogodnieniach dla osób niepełnosprawnych np. dział audiobooków w Bibliotece Miejskiej, dostępny w instytucjach sprzęt specjalistyczny,
11. Organizacja cyklicznej imprezy integracyjnej (np. „Dni Integracji – Gryfino bez barier” – Dwa dni: 1 dzień – „Dzień Integracji Społecznej” i 2 dzień – „Dzień Opiekuna” (Osoby Niepełnosprawnej)), połączone z uroczystym wręczeniem certyfikatów obiektu przyjaznego niepełnosprawnym i nagrody promocyjnej za działanie na rzecz likwidacji barier).

Termin osiągnięcia celu: proces wieloletni.

Źródła finansowania: Budżet Gminy, Powiatu, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, środki unijne, sponsorzy i fundacje prywatne.

Realizatorzy:

Stowarzyszenia, GDK, Biblioteka, OPS i inne instytucje samorządowe i organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Gryfino

Odniesienie:

2. Wspieranie w organizacji zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej np. sportowych, artystycznych - Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2014 r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. poz. 1157) dyrektor szkoły w celu integracji uczniów nauczanych indywidualnie ze środowiskiem i zapewnienia im pełnego osobowego rozwoju, w miarę posiadanych możliwości, z uwzględnieniem zaleceń zawartych w orzeczeniu oraz aktualnego stanu zdrowia ucznia, organizuje różne formy uczestniczenia ucznia w życiu szkoły. Dyrektor w szczególności umożliwia udział w zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, uroczystościach i imprezach szkolnych. Inne imprezy artystyczne czy sportowe organizowane przez GDK, MOS, OSiR, CAL, Senior-Wigor, kluby sportowe są również finansowane z budżetu Gminy. W CAL odbywają się warsztaty ogólnodostępne, bezpłatne zarówno dla dzieci jak i młodzieży. Ponadto realizowane są warsztaty arteterapeutyczne dla osób niepełnosprawnych intelektualnie (tu jest już stała grupa uczestników).

3. Udostępnianie sprzętu, pomocy, materiałów ułatwiających niepełnosprawnym uczestnictwo w różnych formach aktywności - Gmina Gryfino poprzez OPS uruchomiła nieodpłatną wypożyczalnię sprzętu dla osób niepełnosprawnych. Podobna wypożyczalnia działa przy PCPR – rze w Gryfinie. Inną formą pomocy osobom niepełnosprawnym jest dopłata do zakupu sprzętu z funduszu PEFRON-u realizowana poprzez PCPR. Poza tym istnieje możliwość uzyskania dofinansowania na zakup sprzętu przez Burmistrza.

4. Wsparcie dla rodziców dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w organizacji różnych form aktywności - Gmina wspiera rodziców osób niepełnosprawnych poprzez swoje jednostki organizacyjne a także przedszkola i szkoły wymienione w punkcie 2. Inną formą wsparcia rodziców osób niepełnosprawnych jest wspieranie stowarzyszeń jak: PSOUU. Rodzice dzieci niepełnosprawnych mogą zgłosić swoje pomysły na organizację czasu wolnego do CAL i na zasadach panujących w tej jednostce uzyskać pomoc w realizacji danego przedsięwzięcia.

5. Wspomaganie aktywności osób dorosłych z różnymi niepełnosprawnościami i seniorów - Gmina Gryfino uruchomiła w dniu 22.12.2015 Dzienny Dom Senior – Wigor w Gryfinie dla seniorów 60+. Od poniedziałku do piątku można skorzystać z zajęć z fizykoterapeutą, pedagogiem, psychologiem, opiekunem, animatorem a także uzyskać opiekę wykwalifikowanej pielęgniarki. Zajęcia wspierające aktywność osób dorosłych prowadzi również CAL w Gryfinie. CAL realizuje szereg przedsięwzięć tj.: Klub Seniora „Rytuały tybetańskie (gimnastyka dla seniorów)”, warsztaty z rękodzieła, spotkania z poezją, spotkania profilaktyczne i inne formy wsparcia

6. Zwiększenie dostępu do instytucji i organizacji pozarządowych umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym osób niepełnosprawnych - Na stronie urzędu miasta ww.gryfino.pl oraz na internetowych stronach jego jednostek organizacyjnych istnieją informacje o imprezach a także baza danych organizacji pozarządowych.

7. Promowanie imprez kulturalnych i sportowych - jak wyżej w pkt. 6, poza tym promowanie imprez kulturalnych i sportowych prowadzone jest przez dwa kioski multimedialne na terenie miasta oraz plakaty i banery, informacje w lokalnych gazetach, radiu i telewizji. Oprócz tego jednostki organizacyjne i instytucje kultury podlegające Gminie promują imprezy na swoich stronach internetowych. CAL prowadzi stronę na portalu społecznościowym, poza tym dzięki uprzejmości UMiG posiada również swoją zakładkę na stronie www.gryfino.pl Co miesiąc zamieszczany jest harmonogram wydarzeń. Ponadto przed każdym przedsięwzięciem drukowane są plakaty i umieszczane w dostępnych w mieście miejscach.

8. Stwarzanie możliwości udziału osób niepełnosprawnych we wszelkiego typu wydarzeniach kulturalnych, sportowych i społecznych - Gmina Gryfino nie ogranicza uczestnictwa we wszelkiego typu wydarzeniach kulturalnych, sportowych i społecznych. Jedynym ograniczeniem jest rodzaj niesprawności oraz bariery architektoniczne. Bariery architektoniczne są sukcesywnie usuwane. Wprowadzono we wszystkich obiektach należących do Gminy Gryfino oznakowania schodów, progów, drzwi oszklonych, wejść taśmą samoprzylepną koloru żółtego. Natomiast w Bibliotece Publicznej uruchomiono stanowisko komputerowe dla osób słabowidzących i niewidomych wraz z drukarką brajlowską. CAL również nie ogranicza możliwości uczestnictwa osób niepełnosprawnych w realizowanych przedsięwzięciach oraz jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych pod względem technicznym.

9. Wspieranie rozwoju twórczości artystycznej, kulturalnej, organizacja prezentacji, wystaw, występów - Osoby niepełnosprawne mają możliwość korzystania na ogólnych zasadach z instytucji kulturalnych Gminy Gryfino. Szczególnie wskazane są CAL oraz Dzienny Dom Senior z uwagi na brak barier architektonicznych. Teatr Bomba Bomba realizuje swoją twórczość artystyczną m.in. w siedzibie CAL. Współpracujemy z WTZ, które niejednokrotnie korzystały z naszych propozycji (występ grupy teatralnej „Cioce Bajkoklocie”, występy teatru Bomba Bomba).

10. Upowszechnianie informacji o funkcjonujących udogodnieniach dla osób niepełnosprawnych np. dział audiobooków w Bibliotece Miejskiej, dostępny w instytucjach sprzęt specjalistyczny - Gmina Gryfino zobowiąże swoje podległe jednostki organizacyjne do jeszcze większego informowania o udogodnieniach dla osób niepełnosprawnych.

11. Organizacja cyklicznej imprezy integracyjnej (np. „Dni Integracji – Gryfino bez barier” – Dwa dni: 1 dzień – „Dzień Integracji Społecznej” i 2 dzień – „Dzień Opiekuna” (Osoby Niepełnosprawnej)), połączone z uroczystym wręczeniem certyfikatów obiektu przyjaznego niepełnosprawnym i nagrody promocyjnej za działanie na rzecz likwidacji barier) - Gmina Gryfino nadal wspierać będzie organizację różnych imprez na rzecz osób niepełnosprawnych.

DZIAŁANIE NR 6

Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych na rynku pracy.

Cel działania: Poprawa poziomu przygotowania zawodowego i możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz tworzenie nowych i doskonalenie dotychczasowych instrumentów zwiększających szanse osób niepełnosprawnych na rynku pracy.

Środki i formy realizacji:

1. Szkolenia dla osób niepełnosprawnych (umożliwiające zdobycie dodatkowych kwalifikacji zawodowych lub przekwalifikowanie zawodowe);
2. Szkolenia dla pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne;
3. Cykliczne badanie rynku pracy dla osób niepełnosprawnych (badanie potrzeb pracodawców na zatrudnienie osób niepełnosprawnych w określonych zawodach);
4. Samozatrudnienie - doradztwo, szkolenie, dotacje;
5. Doposażenie stanowisk do nauki określonych czynności w Szkole Przystosobniającej do Pracy w Nowym Czarnowie;
6. Współpraca Szkoły Specjalnej, Zakładu Aktywności Zawodowej z Warsztatami Terapii Zajęciowej w zakresie min.:

- skoordynowanie działań przygotowujących młodzież niepełnosprawną do zdobycia zawodu, pracy w ZAZ'ie lub na wolnym rynku pracy,
- organizacja 4-letnich warsztatów uzawadawiających.

7. Utworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej;

8. Wzmocnienie doradztwa i pośrednictwa pracy na potrzeby osób niepełnosprawnych.

Termin osiągnięcia celu: proces wieloletni.

Źródła finansowania: Budżet Gminy, Powiatu, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Powiatowy Urząd Pracy, Cech Rzemiosł Różnych, środki unijne, środki własne wnioskodawców, sponsorzy i fundacje prywatne.

Odniesienie:

Wszystkie punkty tego działania leżą w kompetencji Starostwa Powiatowego w Gryfinie. Starostwo realizuje te działania poprzez PCPR, DPS- y, WTZ, ŚDS- y. W fazie organizacji znajduje się ZAZ. Gmina Gryfino złożyła do Wojewody Zachodniopomorskiego wnioski o utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla 24 osób chorych psychicznie oraz z niepełnosprawnością intelektualną. Pan Wojewoda potwierdził konieczność utworzenia takiego ośrodka wsparcia, jednakże kryteria przyjęte przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na bieżący rok nie obejmują tworzenie nowych ośrodków wsparcia, lecz dotyczą standaryzacji już istniejących.

DZIAŁANIE NR 7

Rozszerzenie dostępu do usług medycznych rehabilitacyjnych i specjalistycznych.

Cel działania: Wspieranie systemu opieki zdrowotnej w celu dostosowania i rozszerzenia istniejących form świadczenia usług rehabilitacyjnych do aktualnych potrzeb.

Środki i formy realizacji:

1. Tworzenie bazy rehabilitacyjnej i medycznej pod kątem zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych;
2. Długofalowa i wszechstronna opieka medyczna nad osobą niepełnosprawną.
3. Pomoc finansowa w zakupie sprzętu specjalistycznego i rehabilitacyjnego, oraz w uczestnictwie w turnusach rehabilitacyjnych.
4. Doposażenie w sprzęt i wykwalifikowaną kadrę instytucji świadczących usługi dla niepełnosprawnych.
5. Utworzenie centrum rehabilitacji dzieci, młodzieży i dorosłych osób niepełnosprawnych.

Termin osiągnięcia celu:

działania ciągłe, długofalowe.

Źródła finansowania: Budżet Gminy, Powiatu, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Narodowy Fundusz Zdrowia, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, środki unijne, środki własne wnioskodawców, sponsorzy i fundacje prywatne.

- skoordynowanie działań przygotowujących młodzież niepełnosprawną do zdobycia zawodu, pracy w ZAZ'ie lub na wolnym rynku pracy,
- organizacja 4-letnich warsztatów uzawadawiających.

7. Utworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej;

8. Wzmocnienie doradztwa i pośrednictwa pracy na potrzeby osób niepełnosprawnych.

Termin osiągnięcia celu: proces wieloletni.

Źródła finansowania: Budżet Gminy, Powiatu, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Powiatowy Urząd Pracy, Cech Rzemiosł Różnych, środki unijne, środki własne wnioskodawców, sponsorzy i fundacje prywatne.

Odniesienie:

Wszystkie punkty tego działania leżą w kompetencji Starostwa Powiatowego w Gryfinie. Starostwo realizuje te działania poprzez PCPR, DPS- y, WTZ, ŚDS- y. W fazie organizacji znajduje się ZAZ. Gmina Gryfino złożyła do Wojewody Zachodniopomorskiego wniosek o utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla 24 osób chorych psychicznie oraz z niepełnosprawnością intelektualną. Pan Wojewoda potwierdził konieczność utworzenia takiego ośrodka wsparcia, jednakże kryteria przyjęte przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na bieżący rok nie obejmują tworzenie nowych ośrodków wsparcia, lecz dotyczą standaryzacji już istniejących.

DZIAŁANIE NR 7

Rozszerzenie dostępu do usług medycznych rehabilitacyjnych i specjalistycznych.

Cel działania: Wspieranie systemu opieki zdrowotnej w celu dostosowania i rozszerzenia istniejących form świadczenia usług rehabilitacyjnych do aktualnych potrzeb.

Środki i formy realizacji:

1. Tworzenie bazy rehabilitacyjnej i medycznej pod kątem zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych;
2. Długofalowa i wszechstronna opieka medyczna nad osobą niepełnosprawną.
3. Pomoc finansowa w zakupie sprzętu specjalistycznego i rehabilitacyjnego, oraz w uczestnictwie w turnusach rehabilitacyjnych.
4. Doposażenie w sprzęt i wykwalifikowaną kadrę instytucji świadczących usługi dla niepełnosprawnych.
5. Utworzenie centrum rehabilitacji dzieci, młodzieży i dorosłych osób niepełnosprawnych.

Termin osiągnięcia celu:

działania ciągle, długofalowe.

Źródła finansowania: Budżet Gminy, Powiatu, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Narodowy Fundusz Zdrowia, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, środki unijne, środki własne wnioskodawców, sponsorzy i fundacje prywatne.

Odniesienie:

Gmina Gryfino nie prowadzi Zakładów Opieki Zdrowotnej. Wszystkie punkty tego działania leżą w kompetencji Starostwa Powiatowego w Gryfinie.

DZIAŁANIE NR 8

Upowszechnianie idei wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych.

Cel działania: Wykorzystanie wolontariatu do wsparcia działalności w zakresie pomocy społecznej.

Środki i formy realizacji:

1. Prowadzenie szkoleń dla kandydatów na wolontariuszy.
2. Tworzenie możliwości wsparcia grup samopomocowych.
3. Wspomaganie w organizacji systemu współpracy wolontariuszy z osobami niepełnosprawnymi, organizacjami pozarządowymi i instytucjami.
4. Podejmowanie działań i świadczenie pomocy przez wolontariuszy na rzecz osób będących w trudnej sytuacji, zgłaszających konkretne potrzeby życiowe, zdrowotne itp.
5. Upowszechnienie idei wolontariatu wśród młodzieży szkolnej.

Uzasadnienie: Potrzeba obecności w społeczeństwie dużej grupy osób, zwłaszcza młodych, które bez obaw będą umiały pomóc osobie niepełnosprawnej, bez względu na rodzaj schorzenia.

Termin osiągnięcia celu: działania ciągłe, długofalowe.

Źródła finansowania: Budżet Gminy, Powiatu, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, środki unijne, środki własne wnioskodawców, sponsorzy i fundacje prywatne.

Odniesienie:

Upowszechnianie idei wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych - Gmina Gryfino wspiera idee wolontariatu tworząc na bazie OPS komórkę wolontariatu. Poza tym w tym roku ogłosiła konkurs „Żywy Wolontariat” jako podziękowanie wyróżniającym się wolontariuszom nadając im tytuł „Wolontariusz roku” podczas uroczystej gali. OPS zamierza kontynuować działalność wolontarystyczną.